

KARTA POLAKA

INFORMACJA

Polskie symbole narodowe

1. Jak wygląda flaga Polski?

Flaga jest prostokątna, podzielona na dwa poziome pasy – biały na górze, czerwony na dole.

Flaga została zatwierdzona uchwałą Sejmu Królestwa Polskiego w 1831r.

Po odzyskaniu niepodległości flagę uchwalili sejm odrodzonej Polski w 1919r.

Od 1955r. istnieje jeszcze flaga z godłem Polski na białym prostokącie nazywana „flagą państwową z godłem”.

Od 2004r. Dzień maja jest Dniem Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jak wygląda godło Polski?

Godłem Rzeczypospolitej Polskiej jest wizerunek orła białego w czerwonym polu, w złotej koronie, ze złotymi szponami i dziobem, zwrócony w prawo. Wizerunek orła pojawił się w czasach Bolesława Chrobrego.

3. Hymn Polski?

Mazurek Dąbrowskiego – polska pieśń patriotyczna.

Od 1927 roku oficjalny Hymn państwowy Rzeczypospolitej Polski.

Został napisany przez Józefa Wybickiego w 1797r. we włoskim miasteczku Reggio. Pierwotnie był Pieśnią Legionów Polskich we Włoszech.

4. Jaki Hymn był w średniowieczu?

W średniowieczu rolę hymnu pełniła pieśń Bogurodzica.

Mazurek Dąbrowskiego

Jeszcze Polska nie zginęła,	<i>Ещё Польша не згинэўа</i>	<i>Ещё Польша не погибла,</i>
Kiedy my żyjemy.	<i>Кеды мы жыемы.</i>	<i>Пока мы живы.</i>
Co nam obca przemoc wzięła,	<i>Цо нам обца пшэмоц вжэўа</i>	<i>Всё, что отнято вражьей силой,</i>
Szablą odbierzemy.	<i>Шаблэ одбержэмы.</i>	<i>Саблями вернем.</i>
Marsz, marsz, Dąbrowski...	<i>Марш, марш, Домбровски...,</i>	<i>Марш, марш, Домбровский...</i>
Z ziemi włoskiej do Polski,	<i>З жеми вўоскей до Польшки,</i>	<i>С земли итальянской в Польшу.</i>

Za twoim przewodem	<i>За твоим пиэводэм</i>	<i>Под твоим руководством</i>
Złączym się z narodem.	<i>Зўончым шеу з народэм.</i>	<i>Воссоединимся с народом.</i>
Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,	<i>Пиэйджем Висўэу, пиэйджем Вартэу,</i>	<i>Перейдём Вислу, перейдем Варту,</i>
Będziem Polakami,	<i>Бэнджем Поляками,</i>	<i>Будем поляками.</i>
Dał nam przykład Bonaparte,	<i>Даў нам шыкўад Бонапартэ</i>	<i>Дал нам пример Бонапарт</i>
Jak zwyciężać mamy.	<i>Як звычэнжачь мамы.</i>	<i>Как мы побеем.</i>
Marsz, marsz, Dąbrowski...	<i>Марш, марш, Домбровски...,</i>	<i>Марш, марш, Домбровский...</i>
Jak Czarniecki do Poznania	<i>Як Чарнецки до Познаня</i>	<i>Как Чарнецкий в Познань,</i>
Po szwedzkim zaborze,	<i>По швэдзким забожэ,</i>	<i>После шведской оккупации,</i>
Dla ojczyzny ratowania	<i>Для ойчызны ратованя</i>	<i>Для спасения родины</i>
Wrócim się przez morze.	<i>Вручим шеу пиэз можэ.</i>	<i>Вернёмся через море.</i>
Marsz, marsz, Dąbrowski...	<i>Марш, марш, Домбровски...,</i>	<i>Марш, марш, Домбровский...</i>
Już tam ojciec do swej Basi	<i>Юж там ойцец до свэй Баши</i>	<i>Уже там отец своей Басе,</i>
Mówi zapłakany:	<i>Муви запўаканы:</i>	<i>Говорит заплаканный:</i>
«Słuchaj jeno, pono nasi	<i>«Сўухай ено, поно наши</i>	<i>«Слушай, похоже наши</i>
Biją w tarabany.»	<i>Биё в тарабаны.»</i>	<i>Бьют в тарабаны.»</i>
Marsz, marsz, Dąbrowski...	<i>Марш, марш, Домбровски...,</i>	<i>Марш, марш, Домбровский...</i>

Pytania z geografii Polski

1. Powierzchnia Polski?

Powierzchnia Polski wynosi 312 685 km² i pod względem powierzchni Polska jest dziewiątym krajem w Europie. Polska jest krajem nizinnym: trzy czwarte terytorium Polski są na nizinach, poniżej 200 metrów nad poziomem morza. Góry ciągną się na południu wzdłuż południowych granic Polski.

2. Podział administracyjny?

Administracyjnie Polska podzielona jest na 16 wojewodów, województwa dzielą się na 314 powiatów, a powiaty na 2479 gminy.

3. Nazwy województw?

Dolnośląskie	Łódzkie	Podkarpackie	Świętokrzyskie
Kujawsko-pomorskie	Małopolskie	Podlaskie	Warmińsko-mazurskie
Lubelskie	Mazowieckie	Pomorskie	Wielkopolskie
Lubuskie	Opolskie	Śląskie	Zachodniopomorskie

4. Klimat Polski?

Polska leży w strefie klimatu przejściowego, pomiędzy klimatem umiarkowanym oceanicznym na zachodzie a klimatem umiarkowanym kontynentalnym na wschodzie. Średnia temperatura w lecie waha się pomiędzy 16 °C a 20 °C, w zimie – między -6 °C a 0 °C.

5. Z jakimi państwami graniczy RP?

Z Niemcami na zachodzie,
z Czechami i Słowacją na południu,
z Ukrainą i Białorusią na wschodzie,
z Litwą i Federacją Rosyjską (Okręg Kaliningradzki) na północy.

6. Czy Polska leży nad morzem?

Tak, na północy nad morzem Bałtyckim. Długość wybrzeża 775 km.
Główne handlowe polskie porty: Gdańsk, Gdynia, Szczecin nad Zalewem Szczecińskim i Świnoujście.

7. Polskie miasta położone nad Bałtykiem?

Trójmiasto - Gdańsk, Gdynia, Sopot. W środkowej części miasto Kołobrzeg. W zachodniej - Świnoujście.

8. Parki Narodowe w Polsce?

23 razem: najbardziej znane:

Białowieski Park Narodowy:

Białowieski Park Narodowy jest najstarszym parkiem narodowym w Polsce. Został utworzony w 1932 r. W 1977r. UNESCO włączyło Białowieski Park Narodowy w poczet światowych rezerwatów biosfery, a dwa lata później uznano go za pierwszy i jedyny w Polsce przyrodniczy Obiekt Dziedzictwa Światowego.

Tatrański Park Narodowy:

Tatrański Park Narodowy został powołany w 1954 roku, w celu ochrony zasobów przyrodniczych Tatr Polskich. Park obejmuje prawie całe Tatry polskie i sąsiaduje z Parkiem Narodowym na słowackiej stronie.

Pieniński Park Narodowy:

Założony w 1932 roku, jeszcze przed II wojną światową jest bardzo lubianym i często odwiedzanym Parkiem Narodowym.

Bieszczadzki Park Narodowy:

Bieszczadzki Park Narodowy, utworzony w 1973r., jest ostoją dzikiej przyrody jedynej polskiej części Karpat Wschodnich.

9. Najważniejsze rzeki w Polsce?

Od wschodu na zachód:

Bug - rzeka na granicy wschodniej (na terenie Polski 587 km);

Narew - wpadająca do Bugu;

Wisła - najważniejsza, najdłuższa polska rzeka (1047 km);

Warta (808 km);

Odra (na terenie Polski 742 km). Na swoim odcinku centralnym rzeka graniczna z Niemcami. Odra wypływa z Czech.

10. Najważniejsze jeziora w Polsce?

Śniardwy (na Pojezierzu Mazurskim) największe w Polsce jezioro (114 km²);

Mamry (104 km²);

Hańcza (najgłębsze, 108 m głębokości), w samym północno-wschodnim skrawku Polski;

Morskie Oko w Tatrach, przykład jeziora wysokogórskiego.

11. Przez jakie miasta przepływa rzeka Wisła?

Wisła wypływa z Beskidów Śląskich. Przepływa przez Kraków, Sandomierz, Warszawa, Toruń.

12. Góry w Polsce?

Karpaty: to pasmo gór w środkowej Europie. Karpaty ciągną się od polskiego Śląska poprzez Ukrainę aż do Rumunii. Polska część Karpat to **Beskidy**: Śląski, Beskidy Zachodnie, Beskid Niski, Beskidy Wschodnie.

W pasmie Karpat są **Tatry**, **Pieniny** i **Bieszczady**. Bieszczady należą do Karpat Wschodnich i odróżniają się Beskidów Zachodnich. Tatry – najwyższe góry w pasmie Karpat. Na granicy ze Słowacją, najwyższy polski szczyt Tatr Rysy 2499 metrów nad poziomem morza. Jedyne w Polsce góry o charakterze alpejskim. Niestety w Polsce pasmo Tatr ciągnie się zaledwie około 30 kilometrów.

Sudety: na Dolnym Śląsku, na granicy z Czechami. Góry Stołowe, góra Śnieżka.

Góry Świętokrzyskie: jedno z najstarszych pasm górskich. Najwyższy szczyt Łysica 612 metrów nad poziomem morza.

13. Najważniejsze miasta Polski?

Warszawa - (stolica) 1,7 milionów mieszkańców. Największe lotnisko w Polsce imienia Fryderyka Chopina. Największy Uniwersytet, Politechnika. Siedziba Sejmu, Rządu RP, Prezydenta RP i Sadu Najwyższego. Stare Miasto zniszczone w czasie Powstania Warszawskiego zostało odbudowane wraz z Zamkiem Królewskim.

Łódź - wielkie miasto przemysłowe, znane do niedawna z przemysłu włókienniczego.

Kraków - była stolica Polski, Uniwersytet Jagielloński, miasto Papieża Jana Pawła II. Kraków, nie zniszczony w czasie II wojny, z historycznym Rynkiem, zamkiem na Wawelu, w samym centrum miasta, jest ulubionym celem wycieczek.

Wrocław - wielkie miasto na Ziemiach Odzyskanych po II wojnie Światowej.

Katowice - stolica polskiego Śląska. Przemysłowe centrum hutniczo – górnicze (kopalnie węgla kamiennego).

Gdańsk – główne miasto na polskim wybrzeżu Bałtyku. Lotnisko imienia Lecha Wałęsy.

Poznań - stolica Wielkopolski. Pod zaborami należał do Prus.

14. Najważniejsze budowle średniowieczne w miastach Polski?

Wawel (Zamek Królewski) w Krakowie, był siedzibą Królów przez wieki.

Sukiennice na Rynku w Krakowie budynek kopców sukien (materiałów) na Rynku krakowskim.

Zamek krzyżacki w Malborku: najwspanialszy zamek gotycki, o charakterze wczesnego średniowiecza.

15. Lista zabytków UNESCO w Polsce z datą umieszczenia na liście?

Stare Miasto w Warszawie 1980r.

Puszcza Białowieska 1979/1992r.

Kopalnia soli w Wieliczce 1978r.

Zamek krzyżacki w Malborku 1997r.

Stare Miasto w Zamościu 1992r.

Obóz Koncentracyjny Auschwitz-Birkenau 1979r.

Kalwaria Zebrzydowska 1999r.

Średniowieczny zespół miejski w Toruniu 1997r.

Drewniane Kościoły południowej Małopolski 2003r.

Kościoły Pokoju w Jaworze i Świdnicy 2001r.

Park Mużakowski 2004r.

Hala Stulecia we Wrocławiu.

Pytania z historii Polski

1. W jakim wieku powstała Polska?

Polska powstała w X wieku.

2. Kiedy odbyła się Unia Krewska?

Unia Krewska odbyła się w 1385r. w Krewie .

Unia w Krewie wyznacza nowy kierunek polityki polskiej. Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie jednoczą się przeciw wspólnemu wrogowi - Zakonowi Krzyżackiemu.

3. Kiedy odbyła się Unia Lubelska?

Unia Lubelska odbyła się w 1569r. Z połączenia ziem Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego powstaje największe mocarstwo w Europie.

4. Kiedy odbyła się I Rzeczpospolita Polska?

W 1569 – 1795r.

5. Kiedy odbyła się II Rzeczpospolita Polska?

W 1918 – 1939 (między I a II wojną światową).

6. Kiedy odbyła się III Rzeczpospolita Polska?

Od 1989 – po dzisiaj.

7. Miasta – stolice Polski?

Gniezno 966 – 1041r.

Kraków 1041 – 1596r.

Warszawa 1596 – po dzisiaj.

Gniezno. Mieszko I w 966r. zbudował w Gnieźnie Kościół w którym pochowano jego żonę Dąbrówkę.

W 1000r. w Gnieźnie odbył się Gnieźnieński zjazd.

W 1025r. odbyła się koronacja Bolesława Chrobrego.

W 1038r. do Gniezna wtargnął książę czeski Brzetysław I, pozostawiając po sobie spalone podgrodzia i zniszczoną, ograbioną katedrę i zamek książęcy. Na skutek tego Kazimierz Odnowiciel przeniósł stolicę do Krakowa. Herb Gniezna zwieńczony jest koroną królewską.

Kraków. Kazimierz Odnowiciel w 1041r. przeniósł stolicę do Krakowa.

Kraków był stolicą w czasach dynastii królewskich Piastów i Jagellonów.

Do marca 1596r. był faktyczną stolicą Polski i siedzibą polskich Królów. Przystaw być stolicą gdy rozpoczął się okres wolnych elekcji.

Warszawa. Po śmierci Zygmunta Augusta (1572r.) – ostatniego z dynastii Jagellonów, w 1573r. odbyła się pierwsza wolna elekcja, to jest wybór króla. Na króla wybrano Henryka Walezego.

W 1587r. odbyła się Kolejna elekcja, na której na tron wybrano pierwszego z dynastii Wazów – Zygmunta Wazę. Król Zygmunt III pretendował do tronu szwedzkiego. I Królowi wygodnie było przebywać w bardziej na północ Warszawie, niż w Krakowie.

Decyzja przeniesienia dworu królewskiego do Warszawy zapadła w marcu 1596r.

Wówczas faktyczna stołeczność miasta nie została potwierdzona żadnym aktem prawnym.

Oficjalnie rangę miasta stołecznego Warszawa zdobyła w 1952r.

8. Kim był Piast Kołodziej?

Piast Kołodziej był legendarnym protoplastą, założycielem dynastii Piastów - pierwszej dynastii Królów Polski. (Postać z polskich legend, nie historyczna).

9. Co się stało z Popielem?

Króla Popiela zjadły myszy za jego zbrodnie i udrękę ludu.
(Postać z polskich legend, nie historyczna).

10. Dynastie królewskie w Polsce?

Dynastia Piastów – od koronacji Bolesława Chrobrego (1025r.) do śmierci Kazimierza Wielkiego (1370r.)
Królowa Jadwiga Andegaweńska (1384). Córka króla Węgier i Polski – Ludwika Węgierskiego.
Dynastia Jagellonów – rozpoczął dynastię Władysław Jagello po ślubie z Królową Jadwigą w 1385r.
Dynastia upadła po śmierci Króla Zygmunta Augusta (1572r.), który nie miał syna.
Królowie elekcyjni. Pierwszym wybranym królem był Henryk Walezy, dalej Stefan Batory.
Dynastia Wazów. Wybierani byli królowie Zygmunt Waza, Władysław i Jan Kazimierz.
Dynastia Wettynów. August II Mocny, August II Sas.
Ostatnim królem elekcyjnym był August Poniatowski (1764-1795).

11. Kto był ostatnim królem Polski?

August Poniatowski (1764-1795). Został królem z inicjatywy carycy rosyjskiej Katarzyny II.
Za Augusta Poniatowskiego miały miejsce trzy rozbiory Polski.

12. Kim była Jadwiga?

Królową Polski od 1384-1399r. Córka króla Węgier i Polski – Ludwika Węgierskiego, była żoną króla Władysława Jagelli.

13. Wymień insygnia Koronacyjne Królów Polski?

Insygnia polskich królów to jest oznaki władcy, używane podczas ceremonii Koronacyjnych.
Były nimi – korona, jabłko, miecz i berło.

14. Co to jest Miecz Szczerbiec?

Miecz koronacyjny Królów Polski.

15. Kto był pierwszym królem z dynastii Jagellonów?

Władysław Jagello. Wstąpił na tron po ślubie z Królową Jadwigą.

16. Kto był ostatnim królem z dynastii Jagellonów?

Zygmunt August II. Zrealizował Unię Lubelską 1569r.

17. Ile królów było w Polsce?

Okolo 29 królów.

18. Kto był pierwszym królem Polski?

Bolesław Chrobry, koronowany w 1025r.

19. Kto był pierwszym władcą Polski?

Mieszko I (922-992) – pierwszy historycznie udokumentowany władca Polski z dynastii Piastów.

20. Data chrztu Polski?

W 966r. Mieszko I w celu umocnienia tworzonej państwowości przyjął chrzest.
Przez ten akt państwo Mieszka weszło w ówczesny europejski system polityczny.

Chrzest Polski przyjęty został z Czech, wraz z małżeństwem z czeską Księżniczką Dobrawą.

21. Gdzie i jak zginął Święty Wojciech?

Święty Wojciech – biskup, główny patron Polski. Zamordowany w 997r. Prusami podczas odprawiania Mszy. Jego ciało wykupił Bolesław Chrobry i przeniósł do Gniezna. Został kanonizowany 999r.

22. Gdzie i kiedy odbył się Zjazd Gnieźnieński?

W 1000r. w Gnieźnie odbył się Zjazd Gnieźnieński, w którym uczestniczył Bolesław Chrobry i cesarz niemiecki Otton III. Proklamowano wtedy utworzenie arcybiskupstwa i metropolii gnieźnieńskiej.

23. Gdzie i kiedy koronowano Bolesława Chrobrego?

W 1025r. w Katedrze gnieźnieńskiej.

24. Testament Bolesława Krywoustego.

Bolesław Krywousty (1085-1138). W 1138r. wydał testament regulujący zasady następstwa tronu. W swym testamencie Bolesław Krywousty podzielił państwo między trzech pełnoletnich synów. W ten sposób rozpoczął się okres rozbicia dzielnicowego, który trwał prawie 200 lat.

25. Kto sprowadził Krzyżaków do Polski?

W 1226r. w okresie rozbicia dzielnicowego, Książę Konrad Mazowiecki sprowadził do Polski Krzyżaków. Mieli oni pomóc w obronie przeciw napadom Prusów. Z czasem obecność Krzyżaków zaczęła zagrażać bezpieczeństwu Polski.

26. Kiedy odbył się napad Tatarów (bitwa pod Legnicą)?

W 1241r. odbył się napad Tatarów. W bitwie pod Legnicą udaje się powstrzymać ich ekspansję.

27. Legenda o Lajkoniku.

Legenda o Lajkoniku wiąże się z najazdami Tatarów na Polskę w 1241r.

28. Kiedy odbyła się koronacja Władysława Łokietka? Co oznacza ta koronacja?

W 1320r. i oznacza koniec rozbicia dzielnicowego.

29. Kto wygrał bitwę pod Płowcami?

W 1331r. odbyła się bitwa pod Płowcami między wojskami Króla Władysława Łokietka a Krzyżakami. Wojsko Władysława Łokietka zwyciężyło Krzyżaków.

30. O kim mówiono „Został Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”?

O Kazimierzu Wielkim (1310-1370). Syn Króla Władysława Łokietka, był ostatnim z dynastii Piastów. Opiekował się miastami, przeprowadził reformę pieniądza, kodyfikował prawo. W 1364 założył w Krakowie pierwszy w Polsce uniwersytet – Akademię Krakowską.

31. Kto i kiedy założył pierwszy uniwersytet w Polsce (Uniwersytet Jagelloński)?

Kazimierz Wielki z dynastii Piastów założył w Krakowie w 1364r. pierwszy w Polsce uniwersytet – Akademię Krakowską (Uniwersytet Jagelloński).

32. Kiedy odbyła się bitwa pod Grunwaldem? Kto był zwycięzcą?

W 1410r. wojsko polskie i litewskie pod dowództwem Króla Władysława Jagiełły pokonało pod Grunwaldem wojsko Krzyżaków. Potęga Krzyżaków zostaje ostatecznie złamana.

33. Gdzie i kiedy zginął Król Władysław Warneńczyk (bitwa pod Warną)?

Władysław Warneńczyk był synem Władysława Jagiełły. Zginął w bitwie przeciw Turkom pod Warną w 1444.

34. Kiedy miał miejsce Potop szwedzki?

W XVII wieku królowie z dynastii Wazów pretendowali do tronu Szwecji co prowadziło do konfliktów między Rzeczpospolitą a Szwecją.

W 1655-1660 w okresie panowania Jana Kazimierza przypadają najazdy szwedzki – „potop”.

35. Postać Księdza Kordeckiego?

Podczas potopu szwedzkiego (1655-1660) bronił klasztor na Jasnej Górze.

36. Postać Króla Jana III Sobieskiego?

Jan III Sobieski - wybrany król (1629-1696). W 1683r. rozgromił wojska tureckie i zahamował ekspansję Turków Otomańskich w Europie.

37. Okres rozbiorów?

123 lata, aż do odzyskania niepodległości w 1918r. okres rozbiorów charakteryzował się podziałem Polski między Rosją, Austrią a Prusją, coraz głębszą rusyfikacją czy germanizacją.

38. Kiedy odbył się I rozbiór Polski?

W 1772r. W tym rozbiórce brały udział Rosja, Prusy i Austria.

39. Konstytucja 3 Maja?

3 maja 1791r. sejm przyjął na Zamku Warszawskim Konstytucję 3 Maja.

Była to pierwsza w Europie, a druga w świecie Konstytucja.

Postanowienia Konstytucji 3 Maja:

- religia katolicka została utwierdzona jako panująca;
- zagwarantowano prawa własności;
- zapewniono nietykalność osobistą;
- Rzeczpospolitą ogłoszono monarchią konstytucyjną.

40. Z czym kojarzy się Targowica?

Konfederacja Targowicka odbyła się w 1792r. w Targowicy. Wystąpiła przeciwko reformom Konstytucji 3 Maja, co posłużyło Rosji jako pretekst do interwencji zbrojnej w Rzeczpospolitej. „Targowica” jest synonimem zdrady w Polsce. Była pretekstem do II rozbioru Polski.

41. Kiedy odbył się II rozbiór Polski?

W 1793r. Brały udział Rosja i Prusy. Bezpośrednim pretekstem do II rozbioru Polski była Konfederacja Targowicka.

42. Powstanie Kościuszkowskie?

Tadeusz Kościuszko był wybitnym przywódcą. Powstanie Kościuszkowskie odbyło się w 1794r. i było pierwszym powstaniem narodowym przeciwko zaborcom przed III rozbiorem Polski.

43. Kiedy odbył się III rozbiór Polski?

W 1795r. Brały udział Rosja, Prusy i Austria.

44. Kiedy nie było Polski jako państwa?

Od 1795-1918r.

45. Dlaczego doszło do rozbiorów i upadku Rzeczpospolitej?

Rzeczpospolita upadła, bo w sąsiedztwie agresywnie nastawionych państw militarnych, z władzą absolutną (Prusy, Rosja i Austria) obywatele Rzeczpospolitej do końca bardziej cenili sobie wolność obywatelską niż przymus.

46. Legiony Polskie we Włoszech, generał Dąbrowski.

Po III rozbiorze, utracie niepodległości przez Polskę, nastąpiła emigracja żołnierzy i oficerów z Polski głównie do Włoch i Francji. Legiony Polskie we Włoszech były polskim wojskiem, utworzonym zagranicą, w 1797 z emigrujących żołnierzy polskich. Te odbudowane, po raz pierwszy już poza granicami Polski, wojska polskie miały po przygotowaniu się, ruszyć do walki o niepodległość.

W porozumieniu z Napoleonem, General Jan Henryk Dąbrowski (twórca Legionów Polskich) podpisał 9 stycznia 1797r. umowę z rządem Republiki Lombardzkiej o stworzeniu w Lombardii Legionów Polskich.

Symbolem wiary w niepodległość stała się w 1797 pieśń napisana przez Józefa Wybickiego, zwana "Mazurkiem Dąbrowskiego", która w 1927 została polskim hymnem narodowym.

47. Kiedy wybuchło Powstanie Listopadowe?

Powstanie wybuchło w noc 29 listopada 1830r. w Warszawie.

Powstańcy zaatakowali Belweder w Warszawie, pałac w którym rezydował namiestnik carski – Konstanty. Chociaż powstańcy nie osiągnęli celu, wielki książę Konstanty uciekł z Warszawy. Wojska ruszyły do walki z zaborczym wojskiem carskim.

W 1831r. wojska rosyjski rozbiły wojska powstańców. Powstańcy musieli udać się na emigrację. Fala emigracji była taka duża, że w historii Polski nazywana się Wielką Emigracją.

48. Kiedy wybuchło Powstanie Styczniowe?

Powstanie Styczniowe wybuchło 22 stycznia 1863r., trwało do 1864r.

Drugi narodowy zryw przeciwko zaborcy Rosji. Powstańcom nie udało się przejąć władzy w Warszawie.

49. Kiedy wybuchła I Wojna Światowa?

1 sierpnia 1914 – 11 listopada 1918. Brały w niej udział 33 państwa; w czasie jej trwania zmobilizowano 70 milionów ludzi, 10 milionów poniosło śmierć, a prawie 20 milionów zostało rannych. Upadły: Cesarstwo Niemieckie, Austro-Węgierskie, Imperium osmańskie, Imperium Rosyjskie.

50. Kiedy Polska otrzymała niepodległość?

11 listopada 1918r. zakończyła się I Wojna Światowa. Józef Piłsudski zostaje Naczelnikiem Państwa.

11 listopada został ogłoszony Dniem Niepodległości Polski.

51. Cud nad Wisłą?

W sierpniu 1920 odbyła się zwycięska bitwa wojsk polskich z armią bolszewicką.

15 sierpnia w Polsce jest dniem zwycięstwa Wojska Polskiego.

52. Kto był pierwszym Prezydentem II Rzeczpospolitej?

Profesor Gabriel Narutowicz w 1922r.

53. Kto był ostatnim Prezydentem II Rzeczpospolitej?

Ignacy Mościcki w 1926r.

54. Kiedy wybuchła II Wojna Światowa?

1 września 1939r. wojska niemieckie zaatakowały Polskę.

Dnia 17 września 1939 wojska sowieckie wkroczyły na teren wschodniej II Rzeczpospolitej na mocy Paktu Ribbentrop-Mołotow. Teren II Rzeczpospolitej został podzielony: 49% Związek Sowiecki, 51% Niemcy.

55. Główne bitwy II Wojny Światowej w których uczestniczyli żołnierze Wojska Polskiego?

Bitwa o Anglię - 1940 rok;

Bitwa o Monte Cassino - 1944 rok Włochy (Armia Polska pod dowództwem Generała Władysława Andersa);

Walki w północnych Włoszech - 1945 rok;

Wyzwolenie miasta Bredy w Holandii - 1944 rok.

56. Kiedy wybuchło Powstanie Warszawskie?

1 sierpnia 1944r. o godzinie 17:00 w Warszawie wybuchło powstanie zorganizowane przez Armię Krajową. Jego głównym celem jest wyzwolenie stolicy spod władzy Niemców i zdobycie suwerenności. Powstanie trwało 63 dni i zostało pokonane.

57. Data końca II Wojny Światowej?

8 maja 1945r. - bezwarunkowa kapitulacja III Rzeszy.

58. Polska po 1944 roku. Jałta 1945r.

W Jałcie w lutym 1945 roku, Wielka Brytania i Stany Zjednoczone były zmuszone uznać roszczenia sowiektów do terytorium na wschód od rzeki Bug. Armia Czerwona zajęła już w tym czasie te tereny w pogoni za Niemcami.

"Jałta" w Polsce jest synonimem zdrady aliantów i prawie pięćdziesięcioletniego podziału Europy na strefę wpływów sowieckich i wolny świat zachodni.

59. Rok założenia Związku Zawodowego "Solidarność" lub z czym kojarzy się Sierpień 1980?

Związek Zawodowy "Solidarność" został założony na podstawie Porozumień w Gdańsku kończących 14 dni strajku w sierpniu 1980 roku w Stoczni Gdańskiej. Strajkujący wystąpili za uzyskania swobód politycznych i ekonomicznych. Jej przywódca, Lech Wałęsa, z zawodu elektryk, otrzymuje w 1983 Pokojową Nagrodę Nobla.

60. Z jakim wydarzeniem kojarzy się 13 grudzień?

13 grudzień 1981r. - wprowadzenie Stanu Wojennego przez generała Wojciecha Jaruzelskiego. Delegalizacja pierwszej Solidarności.

61. Koniec rządów komunistycznych?

W 1989 Partia komunistyczna zezwala na wolne wybory, które wygrywają kandydaci bloku solidarnościowego.

Tadeusz Mazowiecki zostaje pierwszym niekomunistycznym premierem Polski. Rok później Lech Wałęsa wygrywa wybory prezydenckie.

62. Wymień nazwiska prezydentów Rzeczypospolitej Polski po 1989r.?

1989-1990r. – Wojciech Jaruzelski;

1990-1995r. – Lech Wałęsa;

1995-2005r. – Aleksander Kwaśniewski (był Prezydentem 2 kadencje);

2005-2010r. – Lech Kaczyński (10 kwietnia 2010r. wyleciał z Warszawy rządowym samolotem w Smoleńsk by udać się na obchody 70-rocznicy zbrodni katyńskiej. Zginął wraz z żoną i wszystkimi członkami delegacji);

2010r. – po dzisiaj – Bronisław Maria Komorowski.

63. Data wstąpienia Polski do NATO?

12 marca 1999r. Polska stała członkiem NATO.

64. Data wstąpienia Polski do Unii Europejskiej?

Od 1 maja 2004r. Polska jest pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej.

Tradycje

1. Sylwester (31 grudzień) / Nowy Rok (1 stycznia).

W Polsce sylwestrowe bale i zabawy jeszcze w XIX wieku należały do rzadkości, a urządzano je jedynie w miastach i to w najbogatszych domach. Dzisiaj bale i zabawy należą już do tradycji i z reguły noc sylwestrową spędza się z rodziną, wśród znajomych i przyjaciół na prywatkach, w klubach dyskotekach czy restauracjach w których miejsca trzeba rezerwować już dużo wcześniej.

2. Trzech Kroli, Objawienie Pańskie (6 stycznia).

Święto obchodzone na pamiątkę Trzech Mędrców którzy udali się do Betlejem, aby oddać pokłon nowo narodzonemu Jezusowi Chrystusowi.

3. Karnawał.

Karnawał po staropolsku zwany Zapustami, to czas od Nowego Roku do środy Popielcowej. Jest to czas radości, czas zabaw i bali, który poprzedza okres Wielkiego Postu.

4. Tłusty Czwartek.

Tłusty czwartek rozpoczyna ostatni tydzień karnawału (trwający do środy Popielcowej). W Polsce wedle tradycji, w tym dniu dozwolone jest objadanie się.

5. Środa Popielcowa.

Środa Popielcowa, inaczej zwana Popielcem, to w kościele katolickim pierwszy dzień Wielkiego Postu, jest to dzień pokutny kończący karnawał. W Środę Popielcową obowiązuje ścisły post.

6. Niedziela Palmowa.

Niedziela Palmowa nazywana też Kwietną lub Wierzbną. Rozpoczyna Wielki Tydzień. Zostało ono ustanowione na pamiątkę przybycia Chrystusa do Jerozolimy.

Kościół święci w tym dniu tryumfalny wjazd Chrystusa do Jerozolimy. Poświęconymi w kościele palmami kropiono domostwa, obejścia i bydło w oborze. Ma ona chronić od złego, czarów i nieszczęścia, przed chorobą a przede wszystkim od ognia. Poświęcone palmy przechowuje się z szacunkiem do następnych świąt Wielkanocnych.

7. Wielki Piątek.

W Wielki Piątek w bocznych nawach kościołów odsłaniane są Groby Chrystusowe.

8. Wielkanoc.

Wielkanoc wcześniej zwana Paschą jest najwcześniej świętem chrześcijańskim, obchodzonym na pamiątkę Męki, śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa.

Wielkanoc jest świętem ruchomym bo obchodzimy Wielkanoc w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni Księżyca. Może wypadać pomiędzy 22 marca a 25 kwietnia.

Święto Zmartwychwstania otwiera Rezurekcja - msza odprawiana w Wielką Sobotę o północy. Po Rezurekcji wszyscy udają się do domów na uroczyste rodzinne śniadanie zwane święconym. Ucztę tę poprzedza ceremonia dzielenia się poświęconym jajkiem.

Polskie święcone słynęło zawsze z obfitości. Po środku stołu królował baranek, śniadanie wielkanocne składało i składa się głównie z dań zimnych, mięs, jaj gotowanych na twardo i ciast. Na stole musi znaleźć się "biała kielbasa" zwana też "polską", gotowana lub smazona i żurek. Wśród świątecznych ciast najważniejsze były i są baby wielkanocne, mazurki oraz serniki.

W czasie świątecznych biesiad do zabaw wykorzystywano pisanki i kraszanki. Zabawy polegały na toczeniu po stole pisanek albo stukanie się pisankami trzymanymi w rękę. Wygrywał ten, czyja pisanka się nie rozbiła.

9. Poniedziałek Wielkanocny (zwany też Lanym Poniedziałkiem, Śmigusem-dyngusem).

Nazwy „Śmigus” i „Dyngus” oznaczały dwa odrębne zwyczaje, pierwszy był to tzw. „śmigus zielony” lub „suchy” i „dyngus mokry” i polegał na smaganiu się zielonymi gałązkami wierzbowymi i polewaniu się dla żartów wodą inne osoby, nawet nieznanym.

Polewanie wodą nawiązuje do dawnych praktyk pogańskich, łączących się z symbolicznym budzeniem się przyrody do życia i co rok odnawialnej zdolności ziemi do rodzenia.

10. Obchody świętojańskiej sobótki (23-24 czerwca).

Obchody świętojańskie celebrowane w noc poprzedzającą dzień ich patrona Św. Jana Chrzciciela, w Polsce nazwane Sobótką lub Kupalnocką.

11. Dożynki.

Dożynki to największe święto rolników. Jest ono ukoronowaniem ich całorocznego trudu i obchodzone jest po zebraniu plonów – głównie zbóż.

12. Wszystkich Świętych, Dzień Zaduszny.

Wszystkich Świętych - Dzień Zaduszny (1 i 2 listopada) dni te poświęcone są pamięci zmarłych.

Dzień 1 listopada obchodzony był jako dzień Wszystkich Świętych. Była to więc uroczystość radosna.

Natomiast 2 listopada - Dzień Zaduszny czyli właściwe święto pamięci o zmarłych.

13. Katarzynki (24 listopada).

Katarzynki to zapomniany już dzisiaj wieczór spotkań i wróżb chłopców o narzeczonych i małżeństwie. Zaś wczesnym rankiem w dniu Św. Katarzyny (25 listopada) chłopcy losowali karteczki z imionami żeńskimi, które uprzedniej nocy włożyli pod poduszkę. Wylosowana karteczka "dawała pewność" jakie imię będzie nosiła ukochana dziewczyna.

14. Andrzejki (30 listopada).

Andrzejki - to pora wróżb dla dziewcząt o miłości i małżeństwie.

15. Adwent.

Adwent w Kościele Katolickim jest przygotowaniem na przyjście Chrystusa, radosnym oczekiwaniem. W Kościele Prawosławnym jest to Post. Adwent trwa 4 tygodnie i jest okresem oczekiwania na święto Bożego Narodzenia.

16. Mikołajki lub Świętego Mikołaja (6 grudnia).

Obchodzona na cześć Świętego biskupa Mikołaja z Miry. W dniu tym Święty Mikołaj przynosi dzieciom prezenty. Często rodzice kładą prezenty w nocy by dzieci znalazły je rano.

17. Wigilia (Wieczór Wigilijny) - 24 grudnia.

Wieczór Wigilijny - jest najbardziej uroczystym wieczorem roku i rozpoczyna Święta Bożego Narodzenia, które należą do najbardziej rodzinnych świąt w roku. Przed Wigilią, 23 lub 24 grudnia, w domach ustawia się i dekoruje choinkę. Wieczorem, w Wigilię Bożego Narodzenia gromadzimy się w gronie najbliższych, by oczekiwać przyjścia Jezusa. Polska tradycja nakazuje zasiąść do wieczerzy, gdy zabłyśnie pierwsza gwiazdka na niebie. Gwiazdka ta jest symbolem Gwiazdy Betlejemskiej.

Na początku wieczerzy wigilijnej odczytuje się fragment Ewangelii mówiący o narodzeniu Jezusa i zaczyna wieczerzę modlitwą. Następnie wszyscy dzielą się opłatkiem i składają sobie wzajemnie życzenia. Opłatek, tam gdzie to możliwe, kładzie się na stole pod którym, często pod obrusem, wkładamy troszeczkę siana, które symbolizuje oczywiście miejsce, w jakim przyszedł na świat Jezus – szopkę i siano, na którym leżał po urodzeniu.

Symbolem Wigilii są potrawy z ryby. W starożytności ryba symbolizowała Jezusa. Na ogół przygotowuje się 12 potraw. Postne wigilijne menu musi zawierać barszcz czerwony, zupę grzybową lub zupę rybną,

śledź, karp smażony, potrawy z kapusty, kompot z suszonych owoców, makowca lub mak z bakaliami – tzw. kutia, owoce, orzechy i różne słodycze. Po skończonej wieczerzy śpiewa się kolędy i obdarowuje prezentami. Często prezenty ułożone są po choinką.

18. Oplątek.

Jest to nic innego, jak cienki kawałek wypieczonej mąki pszennej i wody. Na nim widnieją obrazy związane z Bożym Narodzeniem. Życzenia, jakie składamy sobie podczas dzielenia się opłatkiem powinny być szczere, wybaczymy sobie wtedy wszystkie winy, aby zasiać do kolacji pogodzeni i z czystymi sercami.

19. Kolędy.

Zaczynamy je śpiewać przy wigilijnym stole. Są to pieśni, które opowiadają o Narodzeniu Pana.

20. Boże Narodzenie (25 grudnia).

Dzień Bożego Narodzenia rozpoczynany jest od udziału w porannych nabożeństwach, przeżywany w atmosferze powagi i spokoju. W tym dniu należy powstrzymać się od wszelkich prac.

21. Pasterka.

Tradycyjna msza odprawiana w północy w noc Bożego Narodzenia (z 24 na 25 grudnia).

22. Świętego Szczepana (26 grudnia).

Świętego Szczepana - drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia. Jego patronem jest Św. Szczepan, pierwszy męczennik chrześcijański. Dotychczas w tym dniu, głównie na wsi, święci się podczas nabożeństwa ziarna owsa lub innego zboża. W domach wzajemnie obsypują się nim domownicy, sąsiedzi, znajomi. Dzisiaj drugi dzień świąt Bożego Narodzenia to czas odwiedzin, spotkań, przyjęć i wesel. Dzień Św. Szczepana rozpoczyna czas zabaw, obchodów kolędniczych, tzw. karnawał.

23. Kalendarz świąt:

1 stycznia – Nowy Rok.

6 stycznia – Święto Trzech Króli.

21 stycznia – Dzień Babci.

8 marca – Dzień Kobiet.

Niedziela i poniedziałek – pierwsza niedziela po pierwszej wiosennej pełni księżyca (około 22 marca – 25 kwietnia) – Wielkanoc.

7 niedziela po Wielkanocy – Zielone świąta.

Czwartek dziewiątego tygodnia po Wielkanocy – Dzień Bożego Ciała.

1 maja – Święto Pracy.

2 maja – Dzień Flagi Polski.

3 maja – „Święto Narodowe Trzeciego Maja”. Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja (w 1791r.).

26 maja – Dzień Matki.

1 czerwca – Dzień Dziecka.

15 sierpnia – Wniebowzięcie Najświętszej Mary Panny.

16 października – Dzień Papieża Jana Pawła II.

1 listopada – Dzień Wszystkich Świętych.

11 listopada – „Narodowe Święto Niepodległości” – polskie święto państwowe. Na cześć odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918r.

24 grudnia – Wigilia.

25 grudnia – Boże Narodzenie.

26 grudnia – Drugi dzień Bożego Narodzenia.

Znani pisarze, naukowcy i artyści Polscy

1. Naukowcy:

Mikołaj Kopernik to jeden z największych astronomów w historii, nie tylko Polski, ale i całego świata. Zmienił on całkowicie światopogląd ludzkości na sprawy świata, jego postrzegania, otworzył ludziom horyzonty, choć nie przyszło mu to łatwo. Mikołaj Kopernik urodził się w Toruniu 1473 roku.

Jan Heweliusz - gdański astronom i konstruktor instrumentów naukowych.

Stefan Banach (1892-1945r., Lwów) - matematyk. Twórca analizy funkcjonalnej.

2. Kompozytorzy:

Fryderyk Franciszek Chopin (1810-1849r.) – polski kompozytor i pianista. Przedstawiciel muzyki okresu romantyzmu, nazywany poetą fortepianu.

Karol Szymanowski (1882-1937r.) – kompozytor i pianista okresu Młodej Polski.

Witold Lutosławski - polski kompozytor i dyrygent XX wieku.

3. Reżyserzy:

Andrzej Wajda - reżyser filmowy („Człowiek z Żelaza”, „Człowiek z Marmuru”, „Katyń”). Nagrody: „Palma” na festiwalu w Cannes, „Oscar” w Hollywood.

Jerzy Hoffman – „Stara Baśń”, „Potop”, „Pan Wołodyjowski”.

Roman Polański - reżyser filmowy („China Town”, „Pianista”).

Krzysztof Zanussi – polski reżyser i scenarzysta filmowy („Barwy ochronne”).

Krzysztof Kieślowski - reżyser filmowy („Gadające Głowy”, „Dekalog”).

4. Pisarze:

Adam Mickiewicz (1798–1855r.) - największy poeta polski, publicysta, wieszcz narodowy. „Pan Tadeusz” to epepeja Adama Mickiewicza napisana w latach 1832–1834. Opowiada o życiu szlachty nowogrodzkiej.

Mikołaj Rej (1505-1569r.) - poeta XVI wieku. Wprowadzał język polski do poezji.

Jan Kochanowski (1530-1584r.).

Juliusz Tuwim (1894-1953r.).

Zbigniew Herbert (1924-1998r.).

Juliusz Słowacki (1809-1849r.) - „Testament”.

5. Wymień znanych ci Polaków którzy otrzymali nagrodę A. Nobla?

Maria Skłodowska-Curie - odkrywczyni 2 pierwiastków: polonu i radu. Jedyna kobieta, która dwukrotnie otrzymała Nagrodę Nobla w 1903r. i w 1911r., w dwóch różnych dziedzinach naukowych - fizyce i chemii.

Henryk Sienkiewicz. W 1905r. Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury dostał jeden z najpoczytniejszych powieściopisarzy i nowelistów polskich drugiej połowy XIX wieku. Napisał „W pustyni i w puszczy”, „Quo vadis”.

Władysław Reymont - nagroda literacka Nobla w 1924r. Otrzymał ją za powieść "*Chłopi*" ukazującą wszechstronny i wierny obraz wsi polskiej ujęty w ramy czterech por roku.

Czesław Miłosz - nagroda literacka Nobla w 1980r.

Lech Wałęsa - nagroda pokojowa Nobla w 1983r. Otrzymał ją za wybitny wkład w propagowanie i utrzymanie pokoju na świecie.

Wisława Szymborska - literacka nagroda Nobla w 1996r.

6. Inni znani Polacy:

Jan Paweł II – Karol Wojtyła (1920-2005r.) - Papież, głowa Kościoła Katolickiego z Polski.

Najbardziej rozpoznawany na świecie Polak urodził się w Wadowicach. W 1978 roku został wybrany Papieżem, głową Kościoła Katolickiego. Okres jego pontyfikatu charakteryzuje się zmianą międzynarodowego wizerunku Stolicy Apostolskiej.

W Polsce panuje powszechne przekonanie, że odnowa społeczeństwa i upadek systemu komunistycznego, przez ruch „Solidarności”, były możliwe tylko dzięki roli „odnowiciela” jaką odegrał w społeczeństwie polskim Jan Paweł II.

J.P. II zmarł w roku 2005, w kwietniu w Watykanie. W maju 2011 beatyfikowany w Watykanie: wyniesiony na ołtarze.

Józef Piłsudski - Naczelnik Państwa Polskiego po I wojnie Światowej. Niewątpliwie pierwszoplanowa postać polskiej historii. Przynajmniej dwukrotnie jego poczynania wpłynęły na losy całej społeczności europejskiej: w listopadzie 1918 roku – odzyskanie niepodległości przez Polskę, 1920 roku – powstrzymanie ekspansji bolszewickiej na Zachod Europy.

General Władysław Sikorski - Premier rządu RP 1939 – 1943r. Zginął w katastrofie lotniczej 4 lipca 1943 w Gibraltarze wracając z inspekcji wojsk generała Andersa. Był symbolem jedności Polaków w dniach próby.

Pytania ogólne

1. Co to jest Rzeczpospolita Polska?

To polskie tłumaczenie słowa „republika”.

2. Stolica Polski?

Warszawa. Godło – Syrenka.

3. Liczba ludności?

W Polsce mieszka około 38,5 mln.osób.

4. Ustroj polityczny?

Demokracja parlamentarna.

5. Polski Prezydent?

Andrzej Duda – od 6.08.2015.

Premier – od 16.10.2015r. Beata Maria Szydło.

6. Organ władzy w Polsce?

Wszystkie prawa są uchwalane przez parlament - sejm i senat. W sejmie zasiadają posłowie (460), w senacie zasiadają senatorowie (100).

7. Dzień Niepodległości?

11 listopada (od 1918 roku).

8. Dzień Konstytucji?

3 maja (uchwalona 1791 roku).

9. Jakie święto obchodzi się w Polsce 1 listopada?

Dzień Wszystkich Świętych. Polacy udają się na cmentarze by pomodlić się na grobach bliskich zmarłych, zapalają świece, składają kwiaty (chryzantemy).

10. Kiedy na godle Polski nie było korony?

W latach 1956-1989.

11. Kto jest świętym patronem Polski?

Najświętsza Maria Panna Krolowa Polski. Jest główną Patronką Polski.

Święty Wojciech – biskup, najstarszy patron Polski. Zamordowany w 997r. Prusami podczas odprawiania Mszy. Został kanonizowany 999r.

Święty Stanisław ze Szczepanowa - patron Polski. Zginął w 1079r. w Krakowie. Biskup krakowski, męczennik za wiarę, święty Kościoła katolickiego.

Święty Stanisław Kostka - jest również patronem Polski (i młodzieży). Wszyscy którzy go spotkali, uważali go za świętego za dobroć, którą promieniował.

12. Gdzie mieszka Smok wawelski? (przykład starej bajki dla dzieci)

W grocie nad Wisłą pod Wawelem w Krakowie. Smok wawelski jest symbolem z legend z początku istnienia państwa polskiego.

13. Co to jest choinka?

Ozdoba domowa, ubierana zazwyczaj w dzień wigilijny lub 23 grudnia.

14. Jakie zwierzę symbolizuje Puszcę Białowieską?

Puszcę Białowieską symbolizuje żubr.

15. Wymień znane ci polskie potrawy narodowe?

Bigos (kiszona kapusta + grzyby + mięso w niewielkich kawałkach + przyprawy), kotlet schabowy z kapustą, barszcz czerwony z uszkami, karp na szaro (gotowany z jarzynami w galarecie), golonka.

16. Jakie ciasta należą do tradycyjnych deserów w Polsce?

Pączki, sernik, makowiec.

17. Co Polacy jedzą w Tłusty Czwartek?

Pączki, chrust inna nazwa: faworki.

18. Kim był Władysław Horodecki?

Władysław Horodecki (1863-1930r.) - to polski architekt, tworzący głównie w Kijowie. Projekty architektoniczne - Dom z chimerami, Kościół Św. Mikołaja.

19. Kościoły Kijowskie:

Kościół Św. Mikołaja – ulica Czerwonoarmijska.

Kościół Św. Aleksandra – ulica Kostiolna.

20. Legenda o Lechie, Czechie i Rusie.

Legenda głosi, że: trzech bracia Lech, Czech i Rus przedzierali się przez puszcze szukając miejsca, gdzie mogliby się osiedlić. Nagle zobaczyli wzgórze, na którym na starym samotnym dębie siedział orzeł. Wtedy Lech powiedział: "Tego orła białego przyjmuję za godło ludu swego, a wokół dębu zbuduję gród swój i od orlego gniazda Gniezdnem go nazwę". Pozostali bracia poszli dalej szukać miejsca dla swoich ludzi, Czech podążył na południe, a Rus na wschód.